

24 BIENÁLE ILUSTRÁCIÍ BRATISLAVA

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Ministry of Culture of the Slovak Republic

SRNAKA, medzinárodný festival umenia
pre deti
SRNAKA, International Festival of Art
for Children

Biennial of Illustrations Bratislava
Biennial der Illustrationen Bratislava
Biennale de l'illustration Bratislava
Биеннале иллюстраций Братислава
Biennale d'illustrazione Bratislava

Zuzana Jarošová

A CSODÁK IDEJE

Fél évszázados jubileumához közeledik a Pozsonyi Illusztrációs Biennále. Az elmúlt időszak során a szemle a gyermekkönyvek eredeti illusztrációinak rangos nemzetközi versenyévé vált, sőt, valamivel több is lett – egyedi jelenség, amely a gyermekkönyvek világában tekintélyt vívott ki magának.

A világ gyorsan tudatosította, hogy a pozsonyi verseny a maga nemében különleges, mert kívül esik a könyvásárok kategóriáján, így nem gyakorolnak rá nyomást az üzleti szempontok, illetve a kiadói marketing-lobbi. A BIB a művészeteken kívüli kalkulációktól mentesen öröklik az illusztrációk esztétikai értékei felett.

Amikor a minőségi gyermekkönyvek elkötelezett híveinek egy szűk csoportja, Dušan Rollal az élen 1965-ben elindította a BIB nulladik évfolyamát, a mozgalom tagjai közül bizonyára senki sem sejtette, hogy a pozsonyi esemény milyen szélesre nővi ki magát, és milyen mélyre ereszti gyökereit otthon és külföldön egyaránt. Logója a művészi igényű illusztráció jelképévé vált valamennyi kontinens több mint száz országában. A BIB immáron fél évszázada tölti be a gyermekkönyvillusztráció területén csodálatra méltó szellemi küldetését, melynek tartalmi mélységeit talán nem is tudatosítjuk. Hiszen a képeskönyv az első galéria, ahová a gyakran még írni és olvasni sem tudó gyermek betekint. Lelkét megérintik az illusztrációkban gyökerező képzetei, és vizuális irányjelzők módjára segítik az alkotások esztétikai befogadását.

A gyermekkönyvillusztráció művészi minőségének kritériumai természetesen nem adóttak egyszer és mindenkorra. Tekintélyes elméleti szakemberek és aktív alkotók köre kutatja újra és újra a pozsonyi bemutatók alkalmával, időnként akár rendkívül élénk viták keretében is. Hihetetlenül érdekes, ha az ember bepillant a BIB nemzetközi zsűrijének munkájába, és megtapasztalhatja, milyen szenvedélyel, mennyire

elkötelezetten és felelősségteljesen értékeli minden egyes tag a beküldött alkotásokat, hogyan keresik közösen a különlegeset, egyedit és felfedezni valót, hogyan gondolkodnak együtt azon, vajon merre tart a könyvillusztráció. A biennálén szereplő közel ezer eredeti alkotásból kiválasztani azt a tizenegyet, amely majd díjjal büszkélkedhet, mindig „kemény dió”-nak bizonyul.

A BIB díjai a nyerteseket feljogosítják arra, hogy az „illusztrátorok csillagainak” sorába lépjenek. Megnyitják számukra az utat a neves külföldi kiadókhoz. Többben az alkotók közül bizonyára bőven tudnának történeteket mesélni arról, hogy a pozsonyi szemlén elért helyezések milyen fordulatot jelentett szakmai karrierjükben és életükben.

A Pozsonyi Illusztrációs Biennále világviszonylatban különleges helyet foglal el. Elengedhetetlenül fontos, hogy egyre több ország vegyen részt a versenyen. Intenzívebbé tettük a kommunikációt és az együttműködést két legfontosabb külföldi partnerünkkel, az UNESCO-val és az IBBY-vel, ennek köszönhetően a BIB 24. évfolyamán 49 ország vett részt (a 23. évfolyamon 44, a 22.-en pedig 37 ország versenyzett).

Nagy örömmel tölt el bennünket, hogy újabb országokat sikerült meghívunk a szemlére, de olyanokat is üdvözölhattünk ismét, melyeket már hosszabb ideje nélkülöztünk. Példaként említhetjük Kínát. Terjedelmes kollekciónal jelentkezett, és első alkalommal képviseltette magát a BIB zsűrijében is. Hagyományosan erős jelenlét jellemezte Ázsia több országát – Japánt, Dél-Koreát, Indonéziát. Ismét találkozhattunk többek közt Kanada, az USA, Costa Rica, Venezuela, India, Irán illusztrátoraival is. A Pozsonyi Illusztrációs Biennále tekintélye kéz a kézben halad a nemzetközi zsűriével, melyet legutóbb is neves elméleti szakemberek, kiadók, megnedzserek és ismert illusztrátorok alkottak. 2009-től

az előző szemle nagydíjasa is a zsüri tagja, a 24. évfolyamon e tisztséget a dél-koreai Eun-young Cho töltötte be.

A BIB forgatókönyve immár harmadik alkalommal igazodott egységes koncepcióhoz, melynek vezérmotívuma minden részletnél, a kísérő rendezvényeknél, a kiállítások térbeli-vizuális elrendezésénél egyaránt megmutatkozott. A Nemzetközi Szimpózium témájául az *Identitás napjainkban. A könyvillusztáció és a nemzeti kulturális identitás a globalizáció korában* című kérdéskört választotta

Korunk civilizációjának és kultúrájának kulcskérdéséről van szó, amellyel már hosszabb ideje találkozhattunk a biennálén, például amikor az illusztráció nemzetközi stílusa került górcső alá.

Művészi küldetésén túl a BIB nem feledkezett meg közművelődési feladatairól sem. Globalizált világunk, fogyasztói társadalmunk gazdasági és szellemi váltsága egyre inkább a gazdagok és szegények élesen elkülönülő táborát eredményezi. A legutóbbi pozsonyi

szemlén ezért tíz fiatal illusztrátor részvételével megtartottuk a BIB-UNESCO 2013 Albín Brunovský Workshopot. A programba olyan pályakezdeket vontunk be, akik a harmadik világ régióiból vagy a könyvkiadás szűkösebb hagyományaival rendelkező országokból érkeztek a biennáléra. A munkaértekezletet Juraj Martiška vezette. A BIB 24. évfolyamán újdonságnak számít Szlovákia Fővárosa, Pozsony Főpolgármesterének Díja. Célja az, hogy ösztönözze a hazai gyermekkönyv-illusztáció fejlődését.

Pozsonyban tehát ismét beérett az Arany Almák gazdag termése, és eljött a *csodák ideje*. Minden eredménnyen a gyermekek mosolyát láthatjuk. Kívánjuk nekik, hogy amíg a BIB tart, legalább addig szárnyaljanak az örömtől, élvezzék a meglepetéseket, vezesse őket a kíváncsiság. Bolyongjanak a fanázia világában, ahol arany alma terem a fán és a jó győz a rossz felett.

(*BIBIANA Revue*, XX. évfolyam.

Bratislava, 2013/3. 1–3. p.)

Vesztróczy Éva fordítása

A BIB sajtótájékoztatója, 2013. 09. 06.

A BIB díjai: Grand Prix, Arany Alma, BIB Plakett

Winners Biennial of Illustrations Bratislava 2013

GRAND PRIX

Ms. EVELYNE LAUBE, NINA WEHRLE, SWITZERLAND – THE GREAT FLOOD

BIB GOLDEN APPLE

Ms. RONG YU, CHINA – BIRD IN THE CLOUD

Mr. NOBUHIKO HAJIIMA, JAPAN – CAN YOU HEAR THAT SOUND?

Mr. CHIKI KIKUCHI, JAPAN – WHITE CAT, BLACK CAT

Ms. IN-KYUNG NOH, SOUTH KOREA – MR. TUTTI AND 100 WATER DROPS

Ms. IRMA BASTIDA HERRERA, MEXICO – READING, COMPLIMENT AND PRAISE THE BOOK'S READING PLEASURE

BIB PLAQUE

Ms. STELLA DREIS, GERMANY – GRIMM'S TALES

Ms. RENATE HABINGER, AUSTRIA – THERE ARE LIONS SLEEP NOW LITTLE CAMEL

Ms. DANIELA OLEJNÍKOVÁ, SLOVAKIA – IN WATERMELON SUGAR THIRTEEN

Ms. ÁNGELA CABRERA MOLINA, SPAIN – HAMELIN

Ms. IRAIA OKINA, SPAIN – THE MOON WAS WOKEN UP